

ΜΙΛΤΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ

ή

Η ΧΑΡΑ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΔΡΟΜΟ

(1958)

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

Μοσχοβολούσε το φεγγάρι
σκύλοι μ' άσπρα λουλούδια στο κεφάλι
περνούσανε στο δρόμο εκστατικοί
κι ο δρόμος κάτω έφεγγε από κρύσταλλο
και μέσα φαίνονταν τα σφυριά και τα μαχαίρια

Μέσα στα χέρια μου έσπασα το κρύσταλλο

Και τότε είδα κόκκινο το σύννεφο
να μεγαλώνει ν' ανάβει την καρδιά μου
και τ' άλλο γκρίζο σαν καπνός
ν' αδειάζει από μέσα μου
να φεύγει

Η ΜΑΡΙΑ

Η Μαρία σκεφτική
έβγαζε τις κάλτσες της

Από το σώμα της έβγαιναν
φωνές άλλων ανθρώπων
ενός στρατιώτη που μιλούσε σαν
ένα πουλί
ενός αρρώστου που είχε πεθάνει από πόνους
προβάτων
και το κλάμα της μικρής ανεψιάς της Μαρίας
που αυτές τις μέρες είχε γεννηθεί

Η Μαρία έκλαιγε έκλαιγε
τώρα η Μαρία γελούσε
άπλωνε τα χέρια της το βράδυ
έμενε με τα πόδια ανοιχτά

Ύστερα σκοτείνιαζαν τα μάτια της
μαύρα μαύρα θολά σκοτείνιαζαν

Το ραδιόφωνο έπαιζε
Η Μαρία έκλαιγε
Η Μαρία έκλαιγε
το ραδιόφωνο έπαιζε

Τότε η Μαρία
σιγά-σιγά άνοιγε τα χέρια της
άρχιζε να πετάει
γύρω-γύρω στο δωμάτιο

ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Είναι πουλιά
που δεν πετάνε
είναι πουλιά
θαμμένα
μεσ' σε κουτιά

Είναι δωμάτια
και είναι λέξεις
που σκίζουνε το κεφάλι
σαν καρφιά

Είναι καρφιά
που δεν πονάνε
είναι καρφιά
π' ανακουφίζουν

Όταν χτυπήσουν
πάλι οι καμπάνες
θα πεταχτούμε
σαν τα πουλιά

ΙΣΤΟΡΙΑ

Όταν άνοιξε η σκουριασμένη πόρτα σαν αυλαία
έτρεξε
όπως σάπιο καράβι σε κακό λιμάνι
πρόβαλε γελασμένο το πρόσωπο του κοριτσιού
μέσα στο άρωμα της φωτιάς και του καπνού
η φωνή της
σα σκοτεινή αίθουσα κινηματογράφου
πρόβαλε γελασμένη
κι εγώ
ένα πουκάμισο στον αέρα μέσα στο χαλασμό
κρεμασμένο
ετοιμαζόταν να πετάξει

το κορίτσι
ένα ζωντανό λουλούδι
ένα λουλούδι αναμμένο
ένα ωραίο τέρας
ανάποδα γυρισμένο το στόμα
τα μάτια
τα φρύδια
ένα ωραίο τέρας
που χτυπούσε
σα μαγικό ρολόι
το βράδυ αυτό το μαγικό

τέλος προχώρησε
η νύχτα
το κορίτσι έσπασε μέσα στον καθρέφτη

ύστερα
φάνηκαν πάλι
τεράστια
το πρόσωπό μου
το πρόσωπό της
παραμορφωμένα
άγρια ματωμένα

σαν κινηματογράφος

Ο ΣΚΥΛΟΣ

Ο σκύλος αυτός πρόβαλε πρώτη φορά σε δρόμο
σκισμένο από κοφτερά γυαλιά
ύστερα φάνηκε στον ουρανό
μέσα σε ένα σκοτεινό πηγάδι τ' ουρανού
έπινε ένα φως αστραφτερό σκυλίσιο
συνόδεψε ένα χέρι λίγα βήματα
ύστερα γίνηκε φωτιά
έκλαιγε σαν κακό πουλί
έκαιγε σαν ελπίδα
ποιος ξέρει από πού ήρθε και πως έφυγε

Μα εγώ ξέρω πως θα γίνει θάνατος
μια μέρα

Η ΥΔΡΑ

Η Ύδρα είναι μια φραγκοσυκιά
γεμάτη πυρετό όνειρα και αγκάθια
κι όπου γυρίσω βλέπω όλα κίτρινα
και δε μπορώ να κοιτάξω τα παράθυρα
γιατί μέσα περνούνε
βάρκες φαντάσματα
φαντάσματα καϊκια
κι όλο γυρίζουν
κι όλο με κοιτάζουνε
μάτια ανάστροφα και τρομαγμένα

Τ' ΑΔΕΡΦΙΑ ΜΟΥ

Τ' αδέρφια μου που χάθηκαν εδώ κάτω στον
κόσμο
είναι τ' αστέρια που τώρα ανάβουν ένα ένα
στον ουρανό

και να ο μεγαλύτερος
με μια ανοιξιάτικη μαύρη γραβάτα
που χάθηκε μέσα σε σπηλιές θεόστραβες
καθώς κυλούσε παίζοντας
πάνω σε ανεμώνες κόκκινες
γλίστρησε
μεσ' του θηρίου τ' άγριου το ματωμένο στόμα

ύστερα ο άλλος μου αδερφός που κήκε
 πουλούσε κίτρινα βεγγαλικά
 πουλούσε κι άναβε κίτρινα βεγγαλικά
 – Όταν ανάβουμε – έλεγε – φωτιά
 θα διώξουμε από τους κήπους τα φαντάσματα
 θα πάνσουν να μολύνουν τους κήπους τα φαντάσματα
 – Όταν ανάβουμε – έλεγε – κίτρινα βεγγαλικά
 μια μέρα θ' ανάψει ο ουρανός γαλάζιος

κι ύστερα ο τρίτος ο πιο μικρός
που έλεγε πως είναι νυχτερίδα
γι' αυτό αγαπούσε τα φεγγάρια
και τα φεγγάρια μια νύχτα τον εξώσανε
κόλλησαν γύρω-γύρω και τον έκλεισαν
κόλλησαν γύρω-γύρω και τον έπνιξαν
τον έλιωσαν γύρω-γύρω τα φεγγάρια

Τ' αδέρφια μου που χάθηκαν εδώ κάτω στον
κόσμο
είναι τ' αστέρια που τώρα ανάβουν ένα ένα
στον ουρανό

Ο ΧΟΡΟΣ

Από τις πόρτες έμπαιναν ευτυχισμένοι στολισμένοι
άλλοι φορούσανε σπαθιά κι άλλοι μαχαίρια
κρατούσαν όνειρα ζεστά στα παγωμένα χέρια
όνειρα που έκαιγε ο πυρετός λουλούδια
πρόβαλαν στους καθρέφτες μενεξέδες
ωραία πρόσωπα με σταγόνες ασήμι
στο μέτωπο και στα μάγουλα
κόκκινα χέρια και τριαντάφυλλα πηχτά
ο έρωτας που έκαιγε ψηλά στις καπνοδόχες
ο έρωτας που έσταζε στου δρόμου το αυλάκι
ο έρωτας που βογγούσε κάτω απ' τα πατήματα
των παπουτσιών
ο ένας να κατέβει τρέμοντας ετοιμόρροπες σκάλες
ο άλλος να τις ανέβει τρέχοντας
για να προφτάσουν το αίμα να μην παγώσει
και την καρδιά να μη σκιστεί
ώσπου τα φέρετρα να γίνουν αύριο άσπρες βάρκες
και μέσα να τραγουδάνε ευτυχισμένοι οι νεκροί

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

Πίσω από τις μαυροφορεμένες γριές
πίσω από την πλάτη τους
το άσπρο κρεβάτι
και πάνω καταμόναχο το μήλο
όπως και πριν από το μήλο
καταμόναχο ήταν το άνθος το λευκό
το σκίσαν με μαχαίρια και ψαλίδια
μ' αίμα το πότισαν
και τώρα πάνω στο κρεβάτι
κείται σάπιο μήλο

γι' αυτό ο άγγελος στην άκρη κάθεται
του κρεβατιού
πίσω από τις μαυροφορεμένες γριές
πίσω απ' την πλάτη τους
ανοίγει τ' άσπρα του φτερά
το χέρι απλώνει προς το μήλο

ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Δεν αγαπώ το αεροπλάνο
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό
η ωραία γυναίκα αγαπάει την πίσσα
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό

Η γυναίκα στάθηκε στη Μεγάλη Πόρτα
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό
το παιδί απ' το Στενό παράθυρο βγήκε
κι έμεινε μετέωρο στο Κενό

Τέλειωσε τέλειωσε το εκτόπλασμά μου
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό
δε θα σας ταράζω πια με τα όνειρά μου
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό

Ούτε όμως θα με ξεσκίζετε με τα σύρματά σας
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό
δεν αγαπώ το αεροπλάνο
πάντα θα 'χουμε ανάγκη από ουρανό

Ο ΤΡΕΛΟΣ ΛΑΓΟΣ

Γύριζε στους δρόμους ο τρελός λαγός
γύριζε στους δρόμους
ξέφευγε απ' τα σύρματα ο τρελός λαγός
έπεφτε στις λάσπες

Φέγγαν τα χαράματα ο τρελός λαγός
άνοιγε η νύχτα
στάζαν αίμα οι καρδιές ο τρελός λαγός
έφεγγε ο κόσμος

Βούρκωναν τα μάτια του ο τρελός λαγός
πρήσκονταν η γλώσσα
βόγγαε μαύρο έντομο ο τρελός λαγός
θάνατος στο στόμα

Η ΣΟΦΙΑ*

Η Σοφία κάθεται ψηλά σ' ένα δέντρο
με ξερά κλαδιά
το χειμώνα
πλάι της τα σύννεφα περνούν

η Σοφία είναι μια συσκευή
που έσπασε
πια δε λειτουργεί

κι η Σοφία κάθεται ψηλά
τώρα
σ' ένα δέντρο

- Όνομα γυναικείο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η γάτα ήρθε σα φωνή από έναν ορίζοντα φο-
βισμένο
έβρεχε και πρησμένα όνειρα βογγούσαν οληνύχτα
το πρωί ο άνθρωπος πλύθηκε και ξυρίστηκε
όπως πάντα
και γύρω του χτυπούσαν τα σφυριά όπως πάντα
στο δρόμο καθώς έβγαινε απάντησε μian αγία
ντυμένη στα βυσσινιά
είχε πεθάνει πάνω στον τροχό πριν από
εκατοντάδες χρόνια
ο γαλατάς τον είδε και τον χαιρέτησε
έπειτα τον χαιρέτησε ο ταχυδρόμος
κι ύστερα τι ν' απόγινε αυτός ο άνθρωπος
τα ρούχα του κυκλοφορούσαν σ' εφημερίδες
το ένα του μάτι το κρατούσε κι έπαιζε
ένα μικρό κορίτσι
μαύρα αυτοκίνητα μετέφεραν τα κομμένα
μέλη του
και η καρδιά του αερόστατο γελούσε στο κενό

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Δεν έχω γράψει ποιήματα
μέσα σε κρότους
μέσα σε κρότους
κύλησε η ζωή μου

Τη μιαν ημέρα έτρεμα
την άλλην ανατρίχιαζα
μέσα στο φόβο
μέσα στο φόβο
πέρασε η ζωή μου

Δεν έχω γράψει ποιήματα
δεν έχω γράψει ποιήματα
μόνο σταυρούς
σε μνήματα
καρφώνω

Η ΕΚΦΩΝΗΣΗ

Ένα παιδί φωνάζει τ' όνομά μου
μέσα στη νύχτα
μια κοπέλα αγρυπνάει πλάι στα ερείπια
πλάι στα σπίτια που γκρέμισα
όμως ένας ήλιος
όμως ένα ολόχρυσο φεγγάρι
χιλιάδες πουλιά
και χιλιάδες ψάρια

αναστήθηκαν

κι είναι δικά μου

Νύχτα
σ' ένα φαρμακείο
ένα άλογο
γονατισμένο
τρώει
τα σανίδια
ένα κορίτσι
μ' ένα έγκλημα
παράξενο
πράσινο
γιατρεύεται
ενώ
το φάντασμα
απελπισμένο
κλαίει
στη γωνιά

Ο ΕΡΗΜΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Βροχή από μέλι
στα πεινασμένα μου χέρια
στεφάνια
στεφάνια
στεφάνια
στα πικρά μου μαλλιά
όμως
το βάθρο του αγάλματος
μένει πάντα άδειο
όμως
το στόμα του αγάλματος
μένει πάντα βουβό

Ο ΕΛΕΓΚΤΗΣ

Ένας μπαξές γεμάτος αίμα
 ειν' ο ουρανός
και λίγο χιόνι
έσφιξα τα σκοινιά μου
πρέπει πάλι να ελέγξω
τ' αστέρια
εγώ
κληρονόμος πουλιών
πρέπει
έστω και με σπασμένα φτερά
να πετάω

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΓΕΛΑΕΙ

Καίει
καίει η νύχτα
οι άνθρωποι τρώνε
ονομάζοντας σκοτεινές αρρώστειες
η γυναίκα λέει για ένα γάμο
ανεβαίνει
ανεβαίνει φωτεινή ρουκέτα
στον ουρανό η νύφη
ο γαμπρός κόλλησε στη γη
γεμάτος κόκκινα στίγματα και στάχτη
κλαίει η γυναίκα
το φεγγάρι γελάει
το φεγγάρι κλαίει
η γυναίκα γελάει

EΙΚΟΝΕΣ

- 1 - Η βροχή
έρχεται
μέσα στο μυαλό μου
πλένει
τα όνειρά μου
- 2 - Ένα αυτοκίνητο
ξεκοιλιασμένο
στο δρόμο
περιμένει
το χασάπη
των Χριστουγέννων
- 3 - Ένα τσιγάρο
δυο τσιγάρα
στο μοναχικό
δωμάτιο
ο άντρας είναι πυγμάχος
η γυναίκα είναι καρφίτσα
- 4 - Φοβερή ιστορία
η μανία
του βοριά
πάνω στο παράθυρο
σταύρωσε
μια παιδούλα
- 5 - Ένα φύλλο έπεσε
από το δέντρο
το βράδυ
κι άρχισε
να πηδάει
πάνω στο χώμα
ουρλιάζοντας

Ο ΚΗΠΟΣ

Μύριζε πυρετός
κήπος δεν ήτανε αυτός
κάτι παράξενα ζευγάρια μέσα του
περπατούσαν
στα χερια τα παπούτσια τους
φορούσαν
τα πόδια τους ήταν μεγάλα άσπρα
και γυμνά
κάτι κεφάλια σαν άγρια κεφάλια επιληπτικά
και κόκκινα τριαντάφυλλα ξάφνου
φυτρώνανε
για στόματα
που ορμούσαν και τα ξέσκιζαν
οι πεταλούδες – σκύλοι

ΧΙΟΝΙ

Χιόνι που πέφτει έξω!
σαν παγοπώλης του θανάτου
ο Θεός
με κόκκινα απ' τον πυρετό
τα μάτια

Καπνός θεού στη στέγη
ουρλιάζει η γυναίκα
στο κρεβάτι
σαν παγωμένο περιστέρι
χιόνι που πέφτει έξω!

ΤΟ ΨΩΜΙ

Ένα τεράστιο καρβέλι, μια πελώρια φρατζόλα
ζεστό
ψωμί είχε πέσει στο δρόμο από τον ουρανό
ένα παιδί με πράσινο κοντό βρακάκι και με μα-
χαίρι
έκοβε και μοίραζε στον κόσμο γύρω
όμως και μια μικρή, ένας μικρός άσπρος άγγε-
λος κι αυτή
μ' ένα μαχαίρι έκοβε και μοίραζε
κομμάτια γνήσιο ο υ ρ α ν ό
κι όλοι τώρα τρέχαν σ' αυτή, λίγοι πηγαίναν
στο ψωμί
όλοι τρέχανε στο μικρόν άγγελο που μοίραζε
ουρανό
Ας μη το κρύβουμε
διψάμε για ουρανό!

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Τι ωραία που μαραθήκαν τα λουλούδια
τι τέλεια που μαραθήκαν
κι αυτός ο τρελός να τρέχει στους δρόμους
με μια φοβισμένη καρδιά χελιδονιού
χειμώνιασε και φύγανε τα χελιδόνια
γέμισαν οι δρόμοι λάκκους με νερό
δυο μαύρα σύννεφα στον ουρανό
κοιτάζονται στα μάτια αγριεμένα
αύριο θα βγει στους δρόμους και η βροχή
απελπισμένη
μοιράζοντας τις ομπρέλλες της
τα κάστανα θα τη ζηλέψουν
και θα γεμίσουν μικρές κίτρινες ζαρωματιές
θα βγουν κι οι άλλοι έμποροι
αυτός που πουλάει τ' αρχαία κρεβάτια
αυτός που πουλάει τις ζεστές-ζεστές προβιές
αυτός που πουλάει το καυτό σαλέπι
κι αυτός που πουλάει θήκες από κρύο χιόνι
για τις φτωχές καρδιές

ΟΠΩΣ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Δύσκολα χρόνια
τρομαγμένα παιδιά
σιάχνουν με χαρτί κοκοράκια
τα βάφουν μαύρα
σα σβησμένα κεριά
τα βάφουν κόκκινα
σα ματωμένα λουλούδια
κι απορούν οι μανάδες
που ύστερα έρχεται
ο μεγάλος φίλος
ο κατάμαυρος φίλος
με τα χρυσά χέρια

και τα παίρνει

ΞΕΝΕ

Ξένε
με το μαύρο κοστούμι σου
που χτυπάς την πόρτα μου
και μου δείχνεις τ' άσπρα αυτά πιάτα
πού έχεις κρύψει το πιστόλι σου;
πού έχεις κρύψει το μαχαίρι σου;
έχεις εν' άστρο κόκκινο μεσ' το κεφάλι σου
και ψευδίζεις
θέλεις τα χρήματα
τα χρήματα που σμίξαν με το αίμα και χαθήκαν
τα χρήματα που σμίξαν με τον ύπνο και χαθήκαν
ικετεύεις
φύγε
φύγε ξένε
μεσ' την καρδιά μου έχω ένα ήμερο πουλι
αν τ' αφήσω να βγει
τα δόντια του θα σε κατασπαράξουν

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ

Μεσ' το δωμάτιο
μια βροχή από κάτουρο
πετούν αγνές κοπέλες με φτερά
ψοφίμια με ροζ στην καρδιά τους ουρανό
κι άνθρωποι μ' ουρανό γεμάτο σάπιο αίμα
κρέμονται κι ανεμίζουν τ' άσπρα πόδια τους
από τα μάτια τους βγαίνουνε μαχαίρια
τεράστιες μαύρες ανεμώνες φυτρώνουνε
στο στήθος τους
καθώς πετάνε σφάζουν κι αγκαλιάζονται
οι αγνές κοπέλες τα ψοφίμια οι σάπιοι
άνθρωποι
κάτω από έναν κατουρημένο ουρανό

Δάσος παράξενο μαγεύει τη φωνή μου
κάθε μου λέξη μια σταγόνα αίμα
όλο μου το τραγούδι ένα δέντρο
από το αίμα ποτισμένο των φονιάδων
χίλιοι φονιάδες χίλια άγρια δέντρα
δάσος παράξενο που μαγεύει τη φωνή μου